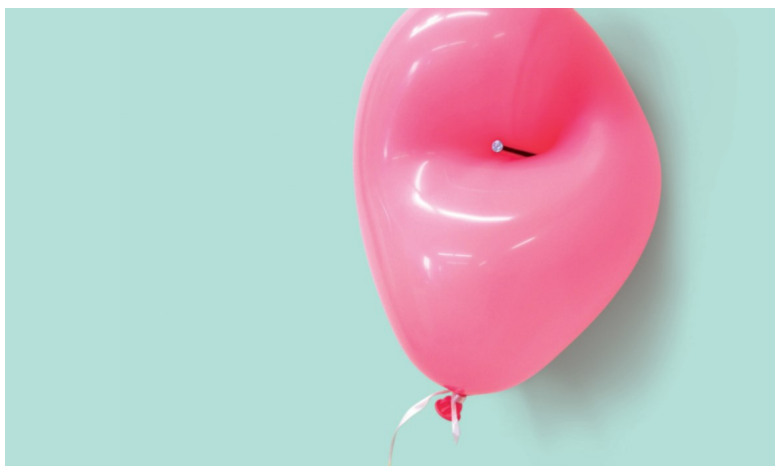

Serotonina, YouPorn i una Steyr Mannlicher HS .50 carregada

LLIBRES NARRATIVA / 26 MARÇ, 2019

Michel Houellebecq, a banda de l'anomenada d'*enfant terrible*, misogin, reaccionari i tota la pesca, també s'ha guanyat la de profeta. En llibres anteriors havia predit —com passa amb *The Simpsons*— fets de gran transcendència, com l'atemptat de les Torres Bessones i el de *Charlie Hebdo*. A *Serotonina* (Anagrama, 2019; traducció d'Oriol Sánchez Vaqué) Houellebecq ha predit, pel cap baix, el conflicte dels *gilets jaunes*. I dic «pel cap baix» perquè *Serotonina* posseeix la mirada lúcida de l'harúspeu que llegeix en la freixura necròtica de la societat el nostre esdevenir com a persones i com a col·lectiu. Per això, *Serotonina* es presta tan bé al màgic acte de la bibliomància, i per tant obrim la novel·la per una pàgina qualsevol i hi llegim:

Per a mi era un estil de vida nou, que no havia imaginat mai que fos possible amb la Claire, i que resultava ple d'encants insospitats, en fi, el que vull dir és que la Camille tenia nocions sobre la manera de viure, l'enviaven a un bonic poble normand en un entorn rural i de seguida veia com treure'n el màxim profit. En general, els homes no saben viure, no tenen cap familiaritat autèntica amb la vida, no s'hi senten mai del tot còmodes, per això persegueixen projectes diversos, més o menys ambiciosos, més o menys grandiosos segons el cas, en general per descomptat fracassen i arriben a la conclusió que hauria sigut millor, senzillament, haver-se dedicat a viure, però en general és massa tard. (p. 140)

El paràgraf es troba aproximadament a la meitat del llibre, i, esbalaïts, comprovem com prediu que les vides de tots els homes estan abocades al fracàs, que tots ens emboliquem en projectes que ens impedeixen de gaudir la vida, mentre que el que ens faria viure —l'amor o els «rampells amorosos»— se'ns esmuny. Malauradament, quan ens n'adonem ja és massa tard, i l'absurd i l'angoixa d'un simulacre de vida ens aclaparen i ens anorreen.

Serotonina pot ser una gran profecia, però literàriament és una mena d'autobiografia de Florent-Claude Labruste, que es plasma en un enfilall de fracassos amorosos personals amb el rerefons d'una societat que s'ensorra. Labruste ens explica les relacions amb la Claire, la Camille, la Yuzu, la Kate i l'espanyola d'Almeria, una mena de gracienc del tramvia... Descriu la seva feina, primer a Monsanto i els transgènics i després al departament d'Agricultura francès. D'aquesta manera, Houellebecq pot conjuminar l'angoixa personal del protagonista amb la psicosi general de la societat francesa. És un sistema que l'autor ha fet servir tot sovint; de fet, de bon començament, *Serotonina* sembla una versió ampliada i madurada d'*Ampliació del camp de batalla* (1994, publicada en

català per Anagrama el 2012), la seva primera novel·la, en què un home d'uns trenta anys, amb tendències a la depressió i al cinisme, amb problemes d'alcoholisme i sexuals, també abandonava una feina relacionada amb el sector de la ramaderia i l'agricultura i es rendia a una lenta decadència en un viatge cap enllac. Una davallada paral·lela a la de *Serotonina*, que també narra la catàlisi d'un home —aquesta vegada passat els quaranta— misogin, cínic i força alcoholitzat que es va isolant d'una societat que ha esdevingut un infern.

He agafat l'exemple de la pàgina 140, però en podria haver agafat qualsevol altra. La trajectòria està dibuixada, respon a l'autodefinició que el mateix autor va fer d'ell mateix a *Ennemis publics* (Flammarion et Grasset, 2008): «nihiliste, réactionnaire, cynique, raciste et misogynne honteux: ce serait encore me faire trop d'honneur que de me ranger dans la peu ragoûtante famille des anarchistes de droite». Un llibre provocador, pessimista, que tendeix a l'aforisme i a la filosofia schopenhaueriana, a la crítica contra la societat postmoderna, convertida en un no-lloc universal, un simulacre d'abast mundial. L'home individualista clapoteja en una societat desproveïda dels valors que havien acompanyat la humanitat des que érem micos; l'home modern intenta nedar, però a cada moviment és més a prop d'ofegar-se; li cremen els pulmons, l'aigua sembla cada cop més freda, més amarga, la joventut queda enrere... és la crònica del naufragi. El liberalisme sexual i econòmic han abocat la major part de la societat al bàndol perdedor del camp de batalla, però fins i tot amb diners l'esperança per arribar a la riba de la felicitat és vana i tothom s'acaba ofegant. Si fa no fa, és el mateix missatge de sempre, adaptat potser als nous temps —a la islamització de França, a les polítiques econòmiques de la Unió Europea, etcètera. Houellebecq, infatigable, s'erigeix com el profeta del naufragi occidental des de fa trenta anys. *Serotonina*, doncs, no explica res de nou, però manté la frescor i la capacitat d'impacte de sempre. Els seus antiherois, fastiguejats o enfastidits, s'estimben des de dalt de llurs cims de la desesperació respectius —o de blocs de pisos de cent metres, amb caigudes calculades per mitjà de la física clàssica— o entretopen aleatòriament amb la resta d'àtoms socials com partícules elementals, en un estat d'astorament perpetu heisenberguà. L'estat positiu de l'ésser humà, de la natura, és el caos i el dolor, la felicitat és només un estadi efímer amb data de caducitat. *Serotonina* parla de tot això, amb frases tortuoses, juxtaposades i subordinades, amb estirabots i provocacions gairebé puerils, digressions filosòfiques i marrades tècniques sobre el sector agropecuari; Labrouste passeja pels supermercats triant marques d'humus —o pels canals d'esports de pagament o per vídeos de YouPorn— com els individus vagaregem per un món com a supermercat.

Podríem tornar a agafar la novel·la i obrir-la per una pàgina qualsevol, com ara la pàgina 136, en què una companya de feina de Labrouste —la Camille—, tot abraçant-lo ben fort després de visitar una granja industrial de gallines i, sense parar de plorar, li demana com poden permetre allò els humans. Labroust respon banalitats sobre la naturalesa humana i s'està d'explicar-li altres experiències encara més crues. Els personatges d'Houellebecq es comporten una mica com gallines aterrides esvalotant amunt i avall mentre trepitgen congèneres morts; potser *Serotonina* també prediu la societat occidental com a amuntegament de gallines hormonades i cagades de por, indefenses davant d'un destí que no comprenen, l'escorxador o la piconadora.

Una mica abans, en la pàgina 131, Labrouste sentència que «una civilització mor senzillament per cansament, per la desgana envers ella mateixa, què em podia proposar la socialdemocràcia, evidentment res, només una perpetuació de la carència, una crida a l'oblit». Què ens proposa, ara per ara, Houellebecq? Ben bé res: una societat abocada al fracàs, atomitzada, narcisista, el declivi definitiu de la civilització occidental i cap solució plausible. El mateix de sempre, amb la mateixa capacitat evocadora i provocadora. L'argument de *Serotonina* és un reguitzell de desfetes amoroses i personals emmarcat en la desfeta més general de la democràcia francesa. Hi ha una revolta social —la que prediu els *gilets jaunes*— que no servirà per aturar l'ensulsiada. Deien que l'home rebel és qui diu no, però aquesta moció de censura no és constructiva, no hi ha cap proposta alternativa o, si més no, no sembla que n'hi hagi cap. Labrouste acaba les seves memòries dient que tothom rep els senyals de la salvació, els «rampells amorosos que ens deixen sense alè», però que ningú no en fa cas. L'argument de *Serotonina* es deixata, s'esfilagarsa, s'esvaeix en una gran depressió sense sortida, en un xipolleig de serotonina i cortisol.

La solució potser són aquests senyals de què parla, aquests «rampells amorosos», que potser evocuen els valors d'una societat preindustrial o els dels pensadors conservadors del

segle XIX. Vull dir que Houellebecq no sembla un nihilista, sinó més aviat algú fastiguejat per una societat que deixa de banda aquests senyals; algú que, malgrat tot, i encara que sembli el contrari, continua treballant o «donant la vida» per denunciar-ho, una mica fent el paper de l'intel·lectual. Bé, potser això és dir massa. Però semblaria que sí.

ETIQUETES: [AMPLIACIÓ DEL CAMP DE BATALLA](#) [ANAGRAMA](#) [ENNEMIS PÚBLICS](#) [MICHEL HOUELLEBECQ](#) [ORIOI SÁNCHEZ VAQUÉ](#)

[SEROTONINA](#)

JOSEP SANTACREU | ÚLTIMES PUBLICACIONS

(Esplugues de Llobregat, 1984). És llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració i en Filologia Catalana, té el Postgrau de Correcció i Qualitat Lingüística i està mirant d'acabar el Màster d'Estudis Avancats en Llengua i Literatura Catalana, tot a la UAB. També li agraden els castells i la cervesa.

[Llibres](#)
[Cultura](#)
[Nosaltres](#)
[Contacte](#)

© LA LECTORA
hola@lalectora.cat

[Política de privacitat](#)
[Copyleft](#)

© LA LECTORA 2018